

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 3 augustus 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2018-001426 – gemeente Nijmegen
Activiteit : Landelijke en provinciale vogelmonitoring door Sovon
Verlenen/weigeren : Weigeren ontheffing en verlenen ontheffing
Aanvrager : Sovon Vogelonderzoek Nederland te Nijmegen
Zaaknummer : 2018-001426

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Sovon Vogelonderzoek Nederland, Postbus 6521, 6503GA te Nijmegen, hierna te noemen de aanvrager, van 25 januari 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, verder Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst wordt de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 25 januari 2018 ontvingen wij een aanvraag van Sovon Vogelonderzoek Nederland (hierna Sovon) voor een (landelijke) ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb voor het uitvoeren van vogelmonitoring in heel Nederland, waarbij verschillende monitoringsmethoden worden ingezet, afhankelijk van de te beantwoorden beleidsvragen, de te monitoren soorten en de tijd van het jaar. Dit gebeurt met verschillende onderzoeksmethoden en met behulp van vrijwilligers.

Sovon coördineert sinds eind jaren zeventig de landelijke en provinciale vogelmeetnetten in opdracht van Rijk en provincies. Hierin participeren ca. 10.000 vrijwillige vogelwaarnemers. De ontheffing wordt aangevraagd met het oog op het verzamelen van onderzoeksgegevens van alle vogelsoorten, die in Nederland voorkomen.

Bij de uitvoering van de verschillende onderzoeksmethoden worden de volgende verboden uit de Wet natuurbescherming overtreden:

- Artikel 3.1:
 - Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
 - Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
 - Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
 - Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Artikel 3.2.:
 - Lid 6. Het is verboden, anders dan voor verkoop, vogels, delen of producten als bedoeld in het eerste lid, onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

De ontheffing voor de monitoringinspanningen wordt aangevraagd in het kader van de in artikel 3.3, vierde lid van de Wet natuurbescherming genoemde belangen. Dit betreft:

- 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- 4°. ter bescherming van flora of fauna;
- 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is niet eerder een ontheffing in het kader van de Wnb of Flora en faunawet verleend voor de monitoringsmethoden, die Sovon toepast, behalve voor het onderdeel Monitoring vogelsterfte. Daar waar het gaat om vogelkadavers die geschikt zijn voor onderzoek, organiseert het Dutch Wildlife Health Centre (DWHC), onderdeel van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht, de logistiek. Dat gebeurt onder de ontheffing van het DWHC met nummer FF/75A/2013/056, die geldig is tot 2 februari 2019.

Voor het uitvoeren van het onderdeel Ringen/C is op 1 oktober 1994 een vergunning voor onbepaalde tijd verleend door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij verleend in het kader van de Vogelwet 1936.

Er is geen gedragscode van toepassing.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn zienswijzen ingekomen als reactie op de terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8, lid 1 van de Wet natuurbescherming,

ONTHEFFING TE WEIGEREN

zoals aangevraagd door Sovon Vogelonderzoek Nederland, Postbus 6521, 6503GA te Nijmegen, nu de getroffen preventieve maatregelen ertoe leiden dat het wettelijk verbod, zoals opgenomen in tabel 1 niet wordt overtreden,

voor de volgende onderzoeksmethoden uit te voeren voor alle Nederlandse vogelsoorten, van de verbodsbepalingen, zoals weergegeven in tabel 1:

Tabel 1: Onderzoeksmethoden, soorten, verboden

Sovon-onderzoeksmethoden	Soorten	Artikel	Verboden
1. Bijzondere Soorten Project 2. Broedvogelmonitoring (BMP) 3. Jaarrond Tuintelling 4. Tellingen zeldzame broedvogels 5. Meetnet Agrarische Soorten (MAS) 6. Meetnet Urbane Soorten (MUS) 7. Midwintertelling 8. PTT (Punt-Transect-Tellingen) 9. Slaapplaatstelling 10. Trektellen 11. Vogelatlas/Live atlas 12. Watervogeltelling 13. Kolonievogels 14. Meetnet nestkaarten 15. Ringen / CES	Vogels van de Vogelrichtlijn	Artikel 3.1, lid 1, 2,3 en 4	Artikel 3.1, Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Sovon Vogelonderzoek Nederland, Postbus 6521, 6503GA te Nijmegen

voor de volgende onderzoeksmethode uit te voeren voor alle Nederlandse vogelsoorten, van de verbodsbepalingen en voor de wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 2:

Tabel 2: Onderzoeksmethoden, soorten, verboden en belangen

Sovon-onderzoeksmethoden	Soorten	Artikel	Verboden	Belangen ¹
Vogel- en zoogdiersterfte	Vogels van de Vogelrichtlijn	Artikel 3.2, lid 6:	Artikel 3.2., Lid 6. Het is verboden, anders dan voor verkoop, vogels, delen of producten als bedoeld in het eerste lid, onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.	Artikel 3.3, lid 4b onder 1, 4 en 5

¹Wettelijk belang:

Artikel 3.3 lid 4b onder 1/4/5:

- 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- 4°. ter bescherming van flora of fauna;
- 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.

Aan dit besluit zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De geldigheidsduur van dit besluit eindigt op 31 december 2022.
2. Dit besluit geldt voor de onderzoeksmethoden, soorten, verboden en belangen, zoals weergegeven in tabel 1 en 2.
3. Uitzonderd de territoria van de provincies Limburg, Overijssel en Zuid-Holland heeft dit besluit betrekking op het verzamelen van onderzoeksgegevens van alle Nederlandse vogelsoorten en geldt dit voor het gehele grondgebied van de overige provincies van Nederland. Voor zover de aanvrager in de provincies Limburg, Overijssel en Zuid-Holland onderzoeksgegevens op basis van bovenvermelde onderzoeksmethoden wil verzamelen, dient er contact opgenomen te worden met die provincies of omgevingsdiensten (voor Zuid-Holland).
4. De aanvrager dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten, waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-001426.
5. Voor toezicht is die Provincie bevoegd waarin de handelingen van het onderzoek plaatsvinden. Toezichthouders zijn onder meer bevoegd de gebruikers van deze ontheffing te vragen naar het tonen van dit besluit en bijbehorende voorschriften waarnaar gehandeld moet worden. Ook voor doorgeven van meldingen of andere zaken waarvoor met betrekking tot deze ontheffingen contact opgenomen moet worden met bevoegd gezag, dient men zich te wenden tot de Provincie waarbinnen de handelingen worden verricht. Voor handhavingzaken is de ontheffing verlenende partij, in dit geval Gelderland, primair verantwoordelijk.
6. Dit besluit kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de aanvrager of in het kader van de monitoringsopgaven van de aanvrager handelende (rechts-)personen. De aanvrager blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
8. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

9. Indien de aanvrager dit besluit in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-001426.
10. Wat betreft de jaarlijkse rapportage van geïnventariseerde data, kan worden volstaan met verwijzing naar het jaarlijkse kwaliteitsrapport van het CBS-natuurstatistieken in opdracht van LNV: <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/09/kwaliteitsrapportage-nem-2017>. Provinciale informatie over soorten en aantallen (trends) wordt jaarlijks voor 1 december geactualiseerd op <https://www.sovon.nl/provincies>.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het project betreft het uitvoeren van vogelmonitoring in heel Nederland, waarbij verschillende monitoringsmethoden worden ingezet, afhankelijk van de te beantwoorden beleidsvragen, de te monitoren soorten en de tijd van het jaar.

Sovon coördineert sinds eind jaren zeventig de landelijke en provinciale vogelmeetnetten in opdracht van Rijk en provincies. Hierin participeren ca. 10.000 vrijwillige vogelwaarnemers. De ontheffing wordt aangevraagd met het oog op het verzamelen van onderzoeksgegevens van alle vogelsoorten die in Nederland voorkomen.

In tabel 2, zijn de 16 monitoringsmethoden die door Sovon toegepast worden, weergegeven. Voor deze 16 methoden wordt een ontheffing aangevraagd, maar bij slechts enkele methoden is er sprake van mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen.

Tabel 2: Monitoringsmethoden, die door Sovon worden uitgevoerd en gecoördineerd, met daarin informatie over de onderzoeksperiode, broedvogels of niet-broedvogels en het aantal soorten dat het betreft.

	Sovon- onderzoeksmethoden	Periode dat onderzoek/monitoring plaatsvindt	Betreft het broedvogels of niet-broedvogels	Aantal soorten uit de Vogelrichtlijn dat onderzoek betreft
1.	Bijzondere Soorten Project	Hele jaar	Broedvogels/Niet- broedvogels	350
2.	Broedvogelmonitoring (BMP)	Broedseizoen	Broedvogels	200
3.	Jaarrond Tuintelling	Hele jaar	Broedvogels/Niet- broedvogels	250
4.	Tellingen zeldzame broedvogels	Broedseizoen	Broedvogels	90+
5.	Meetnet Agrarische Soorten (MAS)	Broedseizoen	Broedvogels	200
6.	Meetnet Urbane Soorten (MUS)	Broedseizoen	Broedvogels	200
7.	Midwintertelling	Januari	Niet-broedvogels	120
8.	PTT (Punt-Transect- Tellingen)	15 dec. t/m 1 jan.	Niet-broedvogels	160
9.	Slaapplaatstelling	Hele jaar	Niet-broedvogels	50
10.	Trektellen	Hele jaar	Niet-broedvogels	350
11.	Vogelatlas/Live atlas	Hele jaar	Broedvogels/Niet- broedvogels	350
12.	Watervogeltelling	September-april	Niet-broedvogels	120
13.	Kolonievogels	Broedseizoen	Broedvogels	19
14.	Meetnet nestkaarten	Broedseizoen	Broedvogels	200
15.	Ringen / CES	Hele jaar	Broedvogels/Niet- broedvogels	350
16.	Vogel- en zoogdiersterfte	Hele jaar	Broedvogels/Niet- broedvogels	350

Alle handelingen in het kader van de 16 genoemde monitoringsmethoden zijn door Sovon vastgelegd in handleidingen en gedragsinstructies per methode. Voor de meer verstoringsgevoelige methoden zijn in de handleidingen en/of gedragscodes regels en bepalingen opgenomen, gericht op het voorkomen van verstoring of beïnvloeding. Genoemd kunnen worden (niet uitputtend):

- Inventarisatieprotocol Meetnet Urbane Soorten (MUS);
- Handleiding Nestonderzoek;
- Gedragscode Nestonderzoek;
- Handleiding Sovon Water- en Slaapplaatstellingen;
- CES-handleiding voor ringen van vogels (Van Spanje & Majoor 1992);
- Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Onderzoek

Beschrijving van uitgevoerd onderzoek ten behoeve van de aanvraag is niet aan de orde. In de aanvraag is een analyse opgenomen van de verwachte effecten van de 16 onderzoeksmethoden op vogels.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

In de bijlage horend bij de aanvraag is door Sovon een analyse gemaakt van de mogelijke effecten op vogels als gevolg van de uitvoering van het onderzoek per methode. De effecten, in de zin van een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen Wnb, zijn schematisch beschreven in tabel 3. Aanvullend op de Sovon-analyse is in een zienswijze van de provincie Groningen aangegeven dat er mogelijk een overtreding plaatsvindt bij uitvoering van de Broedvogelmonitoring, in geval dat er geluidsnabootsing wordt toegepast.

Tabel 3: Monitoringsmethoden, die door Sovon worden uitgevoerd, met daarachter het resultaat van de analyse of er sprake is van overtredingen van verbodsbepalingen Wnb en/of dat er sprake is van verstoring.

Sovon-onderzoeksmethoden	Mogelijke overtreding verbodsbepaling van artikel:					Overtreding mogelijk aan de orde?
	3.1, lid 1	3.1, lid 2	3.1, lid 3	3.1, lid 4	3.2, lid 6	
Bijzondere Soorten Project	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Broedvogelmonitoring (BMP)	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Jaarrond Tuintelling	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tellingen zeldzame broedvogels	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Meetnet Agrarische Soorten (MAS)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Meetnet Urbane Soorten (MUS)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Midwintertelling	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
PTT (Punt-Transect-Tellingen)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Slaapplaatstelling	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Trektellen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vogelatlas/Live atlas	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Watervogeltelling	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kolonievogels	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Meetnet nestkaarten	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Ringen / CES	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Vogel- en zoogdiersterfte	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja

Geconcludeerd wordt dat er bij 11 van de 16 uitgevoerde onderzoeksmethoden, geen sprake is van mogelijke overtreding van verbodsbepalingen, onder meer omdat er geen vogels worden gevangen, gedood of verstoord. Zoals aangegeven in tabel 3, is er bij vier onderzoeksmethoden mogelijk sprake van overtredingen. Deze worden hieronder in tabel 4 nader doorgelicht op hun mogelijk effect.

Tabel 4: Analyse van 4 potentieel verstoringsgevoelige monitoringsmethoden, die door Sovon worden uitgevoerd, met daarachter het resultaat van de analyse of er sprake is van overtredingen van verbodsbepalingen Wnb en/of dat er sprake is van verstoring.

Deelproject Sovon	Mogelijke overtreding verbodsbepaling?	Toelichting methode met het oog op mogelijke overtreding	Conclusie ontheffingsplicht
Broedvogelmonitoring (BMP)	Ja	Bij broedvogelmonitoring wordt sporadisch geluidsnabootsing toegepast. Dit wordt vooral gebruikt bij onderzoek naar Nachtzwaluw, Draaihals, Middelste Bonte en Kleine Bonte Specht, Kwartel, rallen en uilen. Het toepassen van geluidsnabootsing kan leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van Artikel 3.1 4e lid (het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen), omdat vogels geprovoceerd of geïntimideerd kunnen raken of heftig reageren bij het horen van het geluid van een luid zingende soortgenoot in hun territorium. Ook kunnen vogels uit hun eigen territorium worden gelokt bij het horen van geluid van soortgenoten. Tegelijkertijd is die verstoring niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. De interne richtlijnen voor vrijwilligers betekenen dat er slechts kort (5-10 seconden) en met een laag volume afgespeeld mag worden, slechts in bepaalde gevallen en dat er meteen gestopt moet worden als er een reactie van vogels te zien is.	Ontheffingsplicht is niet aan de orde zoals beschreven in Artikel 3.1 5e lid: "Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort".
Kolonievogels	Ja	Tellingen van nesten kunnen leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van Artikel 3.1 4e lid (het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen), aangezien voor de telling door de kolonie wordt gelopen. Tegelijkertijd is die verstoring niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. De predatiekansen nemen niet meetbaar toe en de kans dat broedgevallen mislukken door ongunstige weersomstandigheden is nihil, omdat dan geen nestcontroles mogen plaatsvinden.	Ontheffingsplicht is niet aan de orde zoals beschreven in Artikel 3.1 5e lid: "Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort".
Meetnet nestkaarten	Ja	Nestcontroles leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van Artikel 3.1 4e lid Wnb (het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen). Tegelijkertijd zal die storing niet van wezenlijke invloed zijn op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. De predatiekansen nemen immers niet meetbaar toe en de kans dat broedgevallen mislukken door ongunstige weersomstandigheden is vrijwel nihil, omdat dan geen nestcontroles mogen plaatsvinden.	Ontheffingsplicht is niet aan de orde zoals beschreven in Artikel 3.1 5e lid: "Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort".
Ringen / CES	Ja	Er is sprake van een overtreding, omdat vogels	Ontheffing is reeds geregeld via

		worden gevangen. Voor het ringen van vogels in het kader van ringprojecten, waaronder CES, is op 1 oktober 1994 een vergunning in het kader van de Vogelwet 1936 verleend door het Ministerie van LNV. Deze vergunning heeft geen einddatum en bleef daardoor zijn geldigheid houden bij de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet in 2002. Het overgangsrecht voorziet erin dat bestaande besluiten, vergunningen en ontheffingen van kracht blijven onder de Wnb.	de vergunning zonder einddatum. Deze vergunning blijft op grond van artikel 9.7 Wnb van kracht.
Vogel- en zoogdiersterfte	Ja	Het verzamelen, onder zich houden en transporteren van dode vogels is strijdig met de verbodsbepalingen van de Wnb, te weten artikel 3.2, 6e lid.	Ontheffingsplichtig

Effecten op overige soorten

Er is door Sovon ten behoeve van de aanvraag geanalyseerd of er sprake is van verstoring van dieren (anders dan vogels) of vernieling van beschermde planten bij het uitvoeren van het beschreven vogelonderzoek. De conclusie is dat verstoring van volgens artikel 3.5 en 3.10 beschermde soorten niet in die mate en opzet kan optreden, dat daarvoor een ontheffing moet worden aangevraagd. Overige soorten, anders dan vogels, zijn dan ook in de aanvraag niet opgenomen.

Aan die conclusie liggen de volgende overwegingen ten overvloede ten grondslag: Uit de analyse blijkt dat de effecten op overige soorten zeer lokaal, incidenteel en vermijdbaar zijn en goed kunnen worden voorkomen in goed overleg met de terreinbeherende organisaties. Uit de analyse is gebleken dat enkel (de sporadische) verstoring van bevers in schemeromstandigheden niet goed te vermijden is. Voor de overige soorten wordt geen verstoring verwacht. Aangezien voor de vraag of ontheffingsplicht noodzakelijk is, verstoring ook gekoppeld is aan "voorwaardelijke opzet" (waarvan sprake is als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedraging schadelijke gevolgen kan hebben voor een dier of een plant), wordt hier geconstateerd dat opzet niet aan de orde is.

Effecten op Natura 2000-gebieden

Hoewel niet aangevraagd, liggen de volgende overwegingen ten overvloede ten grondslag aan de conclusie dat er geen invloed is op instandhoudingsdoelstellingen ten opzichte van Natura2000-gebieden.

Verstoring ten gevolge van de door Sovon georganiseerde vogelmonitoring zou de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in theorie negatief kunnen beïnvloeden, en daarmee kunnen conflicteren met het bepaalde van artikel 2.7 Wnb. Indien dat het geval is dan zou een vergunningaanvraag voor deze 'andere handeling' aan de orde zijn, tenzij de monitoring is geregeld in de beheerplannen of tenzij eerder een vergunning is verleend die nog geldig is.

De conclusie uit tabel 3, is dat alleen de meetnetonderdelen Broedvogelmonitoring, Meetnet nestkaarten, monitoring kolonievogels en ringen/CES zouden kunnen leiden tot mogelijke verstoring, en bijgevolg de instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden negatief zouden kunnen beïnvloeden.

Het kadaveronderzoek ten behoeve van het beleid op het vlak van aviaire influenza leidt tot verboden handelingen (het onder zich hebben van kadavers van beschermde vogelsoorten), maar deze handelingen leiden niet tot verstoring, en kunnen daarmee geen gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Niet alle vogelsoorten met een instandhoudingsdoelstelling zijn gevoelig voor verstoring ten gevolge van de vier genoemde meetnetonderdelen. Dit kan alleen spelen bij de

moerasbroedvogels en kolonievogels, alsmede enkele kwetsbare soorten in het Waddengebied en/of de zuidwestelijke delta en (Eider, Blauwe Kiekendief, Kluut, Bontbekplevier, Strandplevier) en enkele overige kwetsbare soorten (Wespendief).

Daar waar het aan de orde is, zijn voor de monitoring van moerasbroedvogels en kolonievogels, vergunningen Wnb afgegeven (o.a. voor het Waddengebied (27 december 2017, met kenmerk 01464973) en de Oosterschelde (12 december 2017, ZK17000170 /17024425).

Op grond van de naleving van de voorzorgsregels conform de handleidingen en monitoringprotocollen is ook uit te sluiten dat de instandhoudingsdoelstellingen voor niet-broedvogels, overige soorten en habitattypen negatief worden beïnvloed. Kwetsbare vegetaties, kwetsbare vaste verblijfsplaatsen (inclusief slaapplekken van vogels) en kwetsbare vogelconcentraties van niet-broedvogels (hoogwatervluchtplaatsen) worden ontzien, conform interne handleidingen en gedragscodes.

In 14 Natura 2000-gebieden bevinden zich ring-locaties ofwel vaste vangplaatsopstellingen met mistnetten. In zeven daarvan kan niet worden uitgesloten dat vogelsoorten worden gevangen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. In één van deze zeven gebieden is de activiteit als bestaand gebruik opgenomen in het beheerplan (Zwarte Meer) en voor één gebied (Gooi- en Eemmeer) is een positieve weigering op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 afgegeven door de provincie Flevoland (d.d. 18 november 2008 met kenmerk 752458). Voor de vijf resterende gebieden geldt dat soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt in de praktijk hooguit incidenteel worden gevangen. In het IJsselmeer (Rietzanger), Rijntakken (Blauwborst, IJsvogel, Oeverwaluw) en de Grootte Peel (Blauwborst) bevinden deze doelsoorten zich ruim boven de instandhoudingsdoelstelling.

Vergunningplicht, buiten hetgeen nu al geregeld is, is derhalve niet aan de orde.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Preventieve maatregelen om effecten te voorkomen zijn in het kader van de ontheffingsaanvraag niet aan de orde.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode in de zin van de Wnb, enkel van interne "gedragscodes" en handleidingen van Sovon.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van onderzoek naar vogelsterfte (zie tabel 4) een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Er worden geen mitigerende maatregelen voorgesteld. Dat is in het kader van de ontheffingsaanvraag niet aan de orde.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek

Wij hebben de aanvraag beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is.

Wij gaan ervan uit dat met de gehanteerde handleidingen en interne gedragscodes voldaan wordt aan de zorgplicht, zoals die in het kader van de Wnb geldt.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) onderzoeksmethoden welke verbodsbepalingen worden overtreden. In onderstaande tabel is

voor de 16 toegepaste methoden, bepaald of er een ontheffingsplicht aan de orde is, danwel ontheffing geweigerd wordt. Deze zijn weergegeven in tabel 5.

Tabel 5: Overzicht van het al dan niet aan de orde zijn van ontheffingsplicht Wnb voor de onderzoeksmethoden, zoals die door Sovon worden gebruikt.

Deelproject Sovon	Ontheffingsplicht aan de orde
Bijzondere Soorten Project	Nee, weigering van de aanvraag, omdat geen verboden worden overtreden
Broedvogelmonitoring (BMP)	Nee, weliswaar kan er sprake zijn van overtreding van artikel 3.1 4e lid, maar op basis van artikel 3.1 5e lid, is een ontheffing niet aan de orde als de verstoring niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Jaarrond Tuintelling	Nee, idem
Tellingen zeldzame broedvogels	Nee, idem
Meetnet Agrarische Soorten (MAS)	Nee, idem
Meetnet Urbane Soorten (MUS)	Nee, idem
Midwintertelling	Nee, idem
PTT (Punt-Transect-Tellingen)	Nee, idem
Slaapplaatstelling	Nee, idem
Trektellen	Nee, idem
Vogelatlas/Live atlas	Nee, idem
Watervogeltelling	Nee, idem
Kolonievogels	Nee, weliswaar kan er sprake zijn van overtreding van artikel 3.1 4e lid, maar op basis van artikel 3.1 5e lid, is een ontheffing niet aan de orde als de verstoring niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Meetnet nestkaarten	Nee, weliswaar kan er sprake zijn van overtreding van artikel 3.1 4e lid, maar op basis van artikel 3.1 5e lid, is een ontheffing niet aan de orde als de verstoring niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Ringen / CES	Nee, weliswaar kan er sprake zijn van overtreding van artikel 3.1 4e lid, maar op basis van artikel 3.1 5e lid, is een ontheffing niet aan de orde als de verstoring niet van invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Vogel- en zoogdiersterfte	Ja, overtreding van Artikel 3.2 lid 6.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Er worden in de aanvraag geen andere bevredigende oplossingen beschreven, dan het achterwege laten van het onderzoek. Tegelijkertijd is geconstateerd dat er enkel voor het sterfte-onderzoek een ontheffing nodig is. Voor de andere onderzoeksmethoden zijn de andere bevredigende oplossingen niet relevant.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Alleen het vogelsterfte-onderzoek leidt tot overtreding van verboden. De sterfte-monitoring richt zich niet op kwetsbare, maar op soorten, die talrijk en wijdverbreid zijn. Vogels worden niet verstoord bij de verzameling van dode exemplaren. Het achterwege laten van het verzamelen van dode vogels, leidt tot het verloren gaan van essentiële informatie over aard en oorzaak van vogelsterfte.

Conclusie

Er bestaan geen andere bevredigende oplossingen.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op de onderzoeksmethoden van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1.

Het gaat om de volgende belangen opgenomen in Artikel 3.3 lid 4b onder 1/4/5/6:

- 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- 4°. ter bescherming van flora of fauna;
- 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het doen van onderzoek aan Nederlandse vogelsoorten is in het belang van de kennis over en het beheer en de ontwikkeling van deze voor de Nederlandse biodiversiteit belangrijke soorten.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Er zijn geen negatieve effecten op de staat van instandhouding beschreven in de aanvraag.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

De onderzoeksmethoden hebben geen nadelige gevolgen en effecten op de instandhouding van de onderzochte vogels. Door het gebruik van de onderzoeksgegevens kunnen de soorten beter beschermd worden en dit zal de ontwikkeling van deze soorten kunnen bevorderen.

Zienswijzen

Van zes provincies, namelijk Limburg, Overijssel en Zuid-Holland (Omgevingsdienst Haaglanden), Groningen, Drenthe en Utrecht zijn zienswijzen op het ontwerpbesluit ontvangen. De zienswijzen komen samengevat op het volgende neer:

1. De provincies Limburg, Overijssel en Zuid-Holland (Omgevingsdienst Haaglanden) hebben aangegeven niet te kunnen instemmen met het afgeven van één generieke ontheffing, die ook toeziet op het grondgebied van genoemde provincies.
2. De provincie Groningen heeft ingebracht dat bij de uitvoering van broedvogelmonitoring het afspelen van geluid van enkele specifieke soorten (baltroep e.d.) een relevant hulpmiddel is om territoria vast te stellen. Bekend is dat dit een risico op verstoring (overtreding van art.3.1 lid 4) met zich meebrengt, dat in de toetsing zou moeten worden betrokken;
3. De provincie Drenthe heeft ingebracht dat zij graag een passage opgenomen ziet worden over de provinciale bevoegdheden en taken ten aanzien van toezicht en handhaving gerelateerd aan deze provinciegrens-overschrijdende ontheffing;
4. De provincie Utrecht wil in de overwegingen van mogelijke invloeden op overige soorten en Natura2000-gebieden opgenomen zien, dat het hier gaat om overwegingen ten overvloede, omdat er voor deze soorten en gebieden geen aanvraag is gedaan. Tevens is gevraagd om het begrip "voorwaardelijke opzet" toe te passen bij de toetsing of er sprake is van overtredingen ten opzichte van overige soorten.

Reactie op zienswijzen

Ad 1: In voorschrift 3 is opgenomen dat de ontheffing niet van toepassing is voor het grondgebied van de provincies Limburg, Overijssel en Zuid-Holland.

Ad 2: In de toetsing te vinden in tabel 3, 4 en 5 is het aspect "geluidsnabootsing" bij broedvogelmonitoring meegenomen in de afweging of er sprake is van overtredingen van verboden.

Ad 3: Er is een passage over bevoegdheden opgenomen in nummer 5 van de voorschriften.

Ad 4: Bij de overwegingen is de term "ten overvloede" toegevoegd en is het begrip "voorwaardelijke opzet" betrokken bij de afweging.

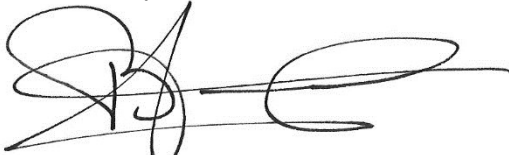
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op, dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.